

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/60/2012
Identifikačné číslo spisu:	8012200101
Dátum vydania rozhodnutia:	13.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8012200101.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavaleca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: K. V. V., bytom Ul. O., XXX XX F., proti odporkyni : Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu v konaní o starobnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 19. júna 2012 č.k. 3Sd/8/2012-35, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 19. júna 2012 č. k. 3Sd/8/2012-35, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. : 430 904 7330 z 8.decembra 2011 (č. l. 3) odporkyňa postupom podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z. z.“) zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa na sumu 393,10 € mesačne, a to od 1. januára 2012.

2. Svoje rozhodnutie stručne odôvodnila tým, že dôchodok bol navrhovateľovi zvýšený o 3,3 % mesačnej sumy dôchodku, čo je v danom prípade 12,60 € mesačne. Percento zvýšenia dôchodku sa ustanovilo opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 344/2011 Z. z., ktorým sa ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2012.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

3. Proti hore citovanému rozhodnutiu odporkyne podal navrhovateľ opravný prostriedok zo dňa 31. januára 2012 na Krajský súd v Prešove.

4. Z opravného prostriedku navrhovateľa vyplýva, že navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec odporkyni na ďalšie konanie.

Navrhovateľ namietal, že žiada preskúmať starobný dôchodok od samého začiatku priznania starobného dôchodku, teda aj tých rozhodnutí, ktoré mu predchádzali, pretože rozhodnutie je nesprávne, nezákonné a nereálne od samého počiatku.

5. Ďalej namietal, že jeho vlastný štát ho pri dôchodku okradol a aj naďalej okráda, keď mu nechce priznať to, čo mu podľa zákona patrí. Ide o to, že toto rozhodnutie ale aj jemu predchádzajúce nevychádzajú z reálneho skutkového a reálneho základu, kde pri výpočte tohto dôchodku mal byť u neho zohľadnený právny inštitút pravdepodobný mesačný zárobok aspoň, a to podľa štatistik a za dobu, keď v roku 1991 vyhral súdny spor, ale do práce v štátnych službách nebol znovu prijatý, takže mu do vzniku nároku na dôchodok nebola vyplácaná žiadna mzda a pre jeho výpočet mu bol zohľadnený iba náhradný zdroj obživy.

6. Odporkyňa vo vyjadrení zo dňa 24. februára 2012 navrhla napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

B)

7. Krajský súd podľa § 2501 a nasl. ustanovení Občianskeho súdneho poriadku preskúmal napadnuté rozhodnutie, oboznámil sa s dávkovým spisom odporkyne. Následne s odkazom na ustanovenie § 250g ods. 2 v spojení s ustanovením § 2501 ods. 2 O.s.p. pojednával v neprítomnosti navrhovateľa, ktorý napriek včas doručenému predvolaniu sa na pojednávaní dňa 19. júna 2012 nedostavil.

8. Z dávkového spisu odporkyne pre krajský súd vyplýva, že Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave rozhodnutiami zo dňa 9. januára 2006 č. 430 904 7330 označenými ako č. I. až IV. rozhodovala o priznaní a o postupnom zvyšovaní starobného dôchodku navrhovateľa.

Rozhodnutím č. I. bol navrhovateľovi priznaný starobný dôchodok vo výške 7.377 Sk mesačne s účinnosťou od 4. septembra 2003 podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

9. Rovnako z dávkového spisu pre krajský súd vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 7So 248/2007 zo dňa 27. marca 2008 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 4. septembra 2007 č. k. 4Sd 54/06-29, ktorého predmetom preskúmania boli hore uvedené rozhodnutia zo dňa 9. januára 2006.

10. Následne krajský súd vyslovil záver, že odporkyňa postupovala v súlade so zákonom, ak navrhovateľovi napadnutým rozhodnutím zo dňa 8. decembra 2011 zvýšila starobný dôchodok od 1. januára 2012 na sumu 393,10 € mesačne.

III.

Odvolanie navrhovateľa/stanoviská

A)

11. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 21. júla 2012 (č. l. 39) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ poukázal na to, že krajský súd opäť v tomto konaní rozhodol o tom, o čo ho navrhovateľ nežiadal.

Podľa navrhovateľa krajský súd mal skúmať vec o jeho dôchodku z pohľadu jeho zvýšenia, ktoré

navrhovateľ vo svojom súdnom návrhu vôbec nenamietal.

12. Navrhovateľ naopak zdôraznil, že povinnosťou krajského súdu bolo skúmať predovšetkým to, čo tomuto konaniu predchádzalo, a to od samého začiatku.

Poukázal na rok 2003, kedy bol navrhovateľovi jeho dôchodok prvýkrát priznaný.

13. Takisto zdôraznil tú skutočnosť, že v roku 1991 vyhral súdny spor so svojím štátom, avšak táto dôležitá skutočnosť sa vo výške dôchodku navrhovateľa vôbec neprejavila.

Súčasne uviedol, že od roku 1992 mu nikto nič titulom rozsudku Okresného súdu v Bardejove sp. zn. 4Co 184/89 neplatil napriek tomu, že doba zamestnania 42 odpracovaných rokov sa mu započítava, avšak bez príjmu.

14. Ďalej navrhovateľ pripojila svoju polemiku týkajúcu sa zákonnosti argumentov skôr vydaných rozhodnutí odporkyne.

B)

15. Z vyjadrenia odporkyne zo dňa 15. augusta 2012 (č. l. 41) vyplýva, že dôvody uvedené navrhovateľom nepovažuje odporkyňa za relevantné. Odporkyňa vyslovila názor, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav vecí, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne.

16. Odporkyňa zdôraznila, že navrhovateľ opätovne nesúhlasí nielen s napadnutým rozhodnutím odporkyne č. 430 904 7330 zo dňa 8. decembra 2011, ale aj so všetkými odporkyňou vydanými rozhodnutiami, ktoré sú však právoplatne rozhodnuté.

17. K námietke navrhovateľa, že bol ako dôchodca diskriminovaný, odporkyňa uviedla, že navrhovateľ nepreukázal, že by s ním bolo zaobchádzané odlišne ako s osobami, ktoré sa ocitli v obdobnej situácii.

18. Na základe uvedeného preto odporkyňa požadovala potvrdiť rozsudok napadnutý odvolaním.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

20. Najvyšší súd sa celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených odporkyňou. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania ako aj opravného prostriedku, ktorým sa navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia odporkyne, je právna otázka, či súdny prieskum rozhodnutia o zvýšení výšky právoplatne určenej sumy starobného dôchodku umožňuje správne mu súdu vykonať aj súdny prieskum doterajších rozhodnutí. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

21. V súvislosti s hore položenou otázkou po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého

rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

22. Princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) kladie na orgány verejnej moci požiadavku, aby nezasahovali bez zákonného dôvodu (poverenia) do verejnoprávnych vzťahov, kam patria aj vzťahy zo sociálneho poistenia. S uvedenou požiadavkou korešponduje inštitút právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorý po uplynutí zákonnej lehoty nie je možné prelomiť.

23. Zákonodarca prostredníctvom ustanovenia § 245 ods. 1 O.s.p. pripustil výnimku pre osobitnú skupinu rozhodnutí (tzv. reťaziace rozhodnutia). Do tejto skupiny však navrhovateľom spochybňované rozhodnutia z 9. januára 2006 o určení pôvodnej sumy dôchodku nepatria.

Podľa § 245 ods. 1 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu posúdi súd i zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera, ak bolo preň prv urobené rozhodnutie záväzné a ak nie je na jeho preskúmanie určený osobitný postup.

24. Ďalej s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí. Preto Najvyšší súd sa v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným iným senátom v tejto veci, a to prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu zo dňa 13. decembra 2012 sp.zn. 7So/213/2011, resp. z rovnakého dňa sp. zn. 7So/214/2011 podľa ktorého (konajúci senát cituje v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p. v rozsahu relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov; v podrobnostiach je text rozsudku zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu):

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu dôvodov odvolania ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Krajský súd v Prešove na základe opravného prostriedku navrhovateľa preskúmal rozhodnutie z 10. decembra 2009 číslo X., ktorým mu odporkyňa podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila starobný dôchodok na sumu 373,70 € mesačne s účinnosťou od 1. januára 2010.

Odvolací súd podľa § 219 ods. 2 OSP zistil, že rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. apríla 2011, č. k. 6Sd/5/2010-31 je vecne správny, lebo predmetom jeho preskúmania bolo len rozhodnutie o zvýšení dôchodku podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a v celom rozsahu jeho dôvody považuje za vecne správne a súhlasí s nimi. Súd prvého stupňa správne v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že percento zvýšenia dôchodku bolo určené opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 413/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2010, konkrétne o 3,05 %. Rozhodnutím z 11. decembra 2008 číslo X.X. bola zvýšená suma starobného dôchodku navrhovateľa od 1. januára 2009 na 362,60 € mesačne. Z tejto sumy 3,05 % je 11,10 €. Na základe uvedeného odporkyňa preskúmaným rozhodnutím nepochybila, keď zvýšila navrhovateľovi jeho starobný dôchodok na 373,70 € mesačne od 1. januára 2010.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pokladá za potrebné uviesť, že úlohou súdu bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporkyne o zvýšení starobného dôchodku podľa § 82 zákona o sociálnom poistení. Navrhovateľom namietané skutočnosti o nezákonnosti výpočtu výšky starobného dôchodku nemajú vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia, súd nebol oprávnený sa týmito námietkami zaoberať.“

V.

25. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľa ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp.zn. 7 So213/2011, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie

odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

26. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému navrhovateľovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

V súlade so svojou kontinuálnou judikatúrou Najvyšší súd zdôrazňuje, že zámerom zákonodarcu nebolo zakotviť všeobecnú povinnosť pre správny súd, aby aj rozhodoval o práve odporkyne na náhradu trov súdneho prieskumu, nakoľko toto právo iba výnimočne a iba niektorým subjektom vzniká.

27. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávných vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).